

տա ետքըն ապա՛մ Մ. Սանտրէնին
Թա՛թը խորաբախնո՛ւ է պոլլնան Ֆրան-
սըզ գու՛մբանեալը Թարաֆընտան «Լը
Բէօր է լա Մէն» նա՛մ օբէրա գոմի՛ք օյո-
նը մէվզըն Թէմաշայա վազ օլընճաճզ
տըր :

ԵՌԻՆԱՆՍԻՍԻԱՆԸՆ
ԱՂԱՎԱԼ ՄԱԼԻՈՒՄԻ

Երանանսիսիան իշխան էն էնէմմիւ-
յէթի մէսէնէ՛ ա՛յլալը մալիւնիսի օյ-
մալալ, ընէսը վիւթէյա Մ. Թրի-
գուրիսին թարափընը իլթիզամ ի-
տէն Արքիւսի՝ նամ Աթիսա կաղէ-
թապընն պու մէսէնէ հաղգընստ
հարմըլ օյուղը մուֆաստայ պէն-
տին պաղը ֆիգալարը պէրվէճճը
զիյը նազլ օյուլնըր։

1880 սէնէսինտէն 1890 սէնէսի-
նէ գատար 10 սէնէ զարֆընտա վա-
րիտաթիտան ֆալալ օյարազ վուգու-
զուկան մէսարիֆամ վէ միւվալէ-
նէի մալիլէտէ՝ զուհուր իտէն ալըզ
աթիտէքի ճէտվէրտէ կէսաթիլիւրիւ
տիլ։

ՄԻՆ	ՏԻՆԻՎ (ՖԻՆԻՎ)
1880տէն ալըզ	47.287.587
1881 " "	68.816.219
1882 " "	5.118.270
1883 " "	9.743.728
1884 " "	30.602.339
1885 " "	63.422.849
1886 " "	67.566.263
1887 " "	
1888 " "	2.000.000
1889 " "	2.000.000
1890 " "	17.560.419
	314.117.644

Պու ալըզարտան 110 միլեոն մըզ-
տարը՝ միւթէվէֆա Մ. Գուսմանու-
րաւըն 2 սէնէ իսլատեթ տէլամ ի-
տէն ընէսը վիւթէյալըը, 130.989.000
մըզտարը՝ քէզալը 2 սէնէ տէ-
վամ իտէն Մ. Տէլանէնիսին ըն-
իսը ինչալըզը գէմանընտա վէ
հալընը 67 միլեոն մըզտարը Մ.
Թըրզուրէնիս 6 սէնէնիս ընէսը վիւ-
թէյալըըն միւտտէթիտան զուհուր
կէսիւլ տիլ։

Երանանսիսիան տուլարը ումու-
միլէսի 1880 սէնէսինտէ 188 միլ-
եոն տարիմիտէն իսլարէթ իքէն,
10 սէնէ զարֆընտա 575.563.000
տարիմի տաւա իսթիգազը օյու-
մալալ, 1890 սէնէսի իսթիմանտա
773.562.000 տարիմիլէ պալիլ օյ-
մը տըր։

10 սէնէ զարֆընտա իսթիգազը
օյընտան մէզալիլին 314 միլեոնը իլէ
պալէտտէ կէսաթիլիսին ալըզար
գալանմըլ, վէ 43%, միլեոն տէմիլ
հօլը ինչալըզն վէ 22%, միլեոնը
հօլըն թէպիլիսին վէ 26 միլ-
եոնը 3 գըթա զըրհը միւպալէտա-
նա վէ 1.119.000ի էպիլիլէի աւթէ-
րիլէ ինչալընա աարթ օյուլնը տըր։
170 միլեոնը իտէ իթիպարի իլէ հա-
գիլի պէտէլը իսթիգազալթըն ֆար-
գընը թէլէթի իտէր։ Եանի Երանա-
նիսիան իթիպարի օյարազ 575%,
միլեոն տարիմի իսթիգազը իտուլ,
պու մէպալը իշխան ֆալիլ վէրի-
յօր իտէ տէ, հաղգիլ օյարազ իտա-
զինէի տէվէթիէ հալընը 400 միլ-
եոն կիրմիլ տիլ։

Երանանսիսիան էհալիսի 1880 սէ-
նէսինտէ հալընը 40 միլեոն տը-
րալիսի վէրիլի իլէ միւթէվէթ իքէն,
էյեթիւմ 90 միլեոն տարիմիլ թէլ-
տիլէ էյլէյօր իտէ տէ, պու մըզ-
տար տա ֆալիլ վէ մէսարիֆամը
գարաթամաարընտան, 30-40 միլ-
եոն տարիմիլիք էնէի պիլը վէրիլի
թարընտ տարիլ իրզուսմ կէօրիւ-
մէքտէ տիլ։

ՀԱՎԱՍԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԻ
ՎԷ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ

Տահօմէյտէքի Ֆրանսըզ աւթըրի
գոմանտանը մէնէրալ Տոտս թարա-
ֆընտան պու ղըրը ֆրանսա հիւ-
քիւմէթիլնէ ուղուն պիլը ըարթըթօ
կէնտէնըլիլ տիլ։

Ժէնէրալ Տոտս՝ Տահօմէյտէ էն
պէօյիւք շէհրէրտէ պիլըր մըզտար
ասաքըրը մուհաֆըզա պարազմայը
էմէլ իտէյօր։ Պիլանէնալէյ Ապօ-
մէյ շէհրէնտէ պիլը պէօյիւք պաւ-
րիլէ ըիտտէիլ իլէ 4 պէօյիւք ալ-
ճը վէ թըրքու. աւթըրի պըրազը-
նազ տըր։ Վիւրուտիլնէ պէքէլիլնէ
իմտաւ աւթըրի կէլիլ կէլմէզ, շիմ-
տիլէի աւթըրէքի Ֆրանսայա իտտէ
օյընտազ տըր։

Միւվալի ասաքըրիլնի պէկիլըրի
հէման քեամիլէն թէլէթ օյուլն օ-
լուլ, իքի պէօյիւք սիւվարի աս-
քըրիլնի պաղը գալան հալիանը-
րը սաթըրադ, սիւվարիլէ՝ հալ-
վանսըլ օյարազ էնրէրիլնէ իտտէ
օյընտազ տըր։

Ժէնէրալ Տոտս՝ ոսհիլ շէհրէրտէ
կէօմիլէք իտտէրէրիլնի տէ իսնդիւմ
իթմէք էմէլիլնտէ պուլընըյօր։ Պու-
նըն իշխան Պէնէն քէօրֆըլիստէն
իւզումը գատար կէօմիլէք մէմու-
լարը կէնտէրիլմէսիլ թալէպ իթ-
միլ տիլ։ Տահօմէյտէ Լվորայ իլէ
մուսմէլաթը թիւճաթիլիսին մըզ-
տարը սէնէլիլիս 25 միլեոն ֆըզ-
թալիլնի իսթիլմէքտէ տիլ։ Եալընը
վիտան շէհրէնտէ պիլը սէնէտէ 1
միլեոն ֆըզ- կէօմիլէք հարալթը
վուգու պուլանաղը միւսթիլիլ տիլ։

Բէթըրապուրիտան հաղընալ պիլը
մէքթուպա կէօրէ, 1872 սէնէսիւ-
տէն 1882 սէնէսինէ գատար, հա-
նի 10 սէնէ զարֆընտա Բուսիայա
6100000 նուֆուսը Ալէման վէ հա
Ավսթրիա թէպապընտան օյմազ
իւրըք 9450000 նուֆուս էնէնպի
պիլմէթ իթմիլ օյուլ, պուլնը 8 տէ
7 բալը պիլը ազ միւտտէթ իդա-
մէթման սօնրա ալտէթ իթմիլ, վէ
հալընը 8 տէ 1 բալը մէմիլը
մէքթըրէտէ գաթիլիլիս ինրէլմիլ տիլ։
Մէքթըր 10 սէնէ զարֆընտա
Բուսիայա հիւքթէթ իտէն 6100000
նուֆուս Ալէման վէ հա Ավսթրիա
թէպապընտան 4865000 նուֆուսը
մէմէքթէթիլնէն ալտէթ իտէրէք,
հալընը 12350000 նուֆուսը օրտաւ
գալմըլալ տըր։

Էյեթիւմ Բուսիատա պուլընան էն-

նէպիլէրին մըզտարը 5 միլեոն նու-
ֆուս օյուլ, պուլնըն պէօյիւք գը-
մը Ալէման թէպապը տըր։

Բուսիատա Ալէմանըր ալէյնիլն
տէքի իտուսմէթ կիթիլքէն արթ-
մազտա օյուլ, էնրիլ սէնտաթիւ-
ըն թէլըազըլը իշխան ալիլիլն իլ-
թէրապուրիտա թէլէքթիլ իտէն
պիլը գօնկրէտէ, Բուսիա Լէհիսիան
նընտա Սոնօլիս նամ մաշալտէ
քեանի օյուլ Ալէմանիլըն էնտը
թապարուֆընտա պուլընան ֆալ-
րիգալարըն իսթիլմիլ վէ միւպա-
լէտար իշխան հիւքիւմէթ պիլը իս-
թիտա թազաթիւմ օյընտալնա գա-
լար վէրիլմիլ տիլ։

Մէնէլ-Տէքէն-Շէքիլն պէյանընա
մէշհուրէյիստէն Պէյնիլալը մէնէ-
րալ Պիլանմէն Սօֆիա շէհրիլնի
ղըրհը գուլէլէր ինչալը սուրէ-
թիլնէ թէնէթիւմ վէ միւտաֆէտը
իշխան Պուլիս հիւքիւմէթիլնէ պիլը
բան իթմ էյլէմիլ տիլ։ Մէք-
թիլ բանըն մէվէթի ինրէյէ վալը
16 միլեոն ֆը. մէսարիֆ իսթիլալը-
նա միւթէվազըլ օյուլ, Պուլիս
հիւքիւմէթիլ թարաֆընտան գապու-
լօյնմըլ տըր։

Ինիլիթէրա գալիլիլալ՝ ալիլիլն
ինիլիթէրալա ալիլիլնէ քէնտիսի-
նի գէլարէթ իտէն Չարըն պիլը-
տէրի կրանտիւզ Սըրթ իլէ գէվէ-
սիլնէ էքրամէն պիլը ղիլաֆէթ ղէ-
նիլ կուտալ, պուլնտա ընէսը վիւ-
թէյա Մ. Կլաւսիս վէ գէվէսիլ-
ալ իթմ ղըրնըլը ըյու Բօզալըն վէ
գէվէսիլ, միւսթիլիլքէն նազըլը
Մ. Գիւմալէրէյ վէ գէվէսիլ, Բու-
սիա սէֆիլիլ Մ. Սիւլալ վէ գէվէսիլ
հաղըր պուլըմըլալ տըր։

Պու ղըրըն Լօնտարտա թիւճ-
աարալ թարաֆընտան —էրպալը
մէսալիլն միւրաճալթը իսթիլալը
օյմազ չարթըլա— պիլը հալմէմ
մաշգէմէիլ թէլէթ օյուլնմըլ տըր։

Լօնտար շէհր էմանէթի տաիլէ-
սինտէ ինիլալալ մուզարըր օյան
պու մաշգէմէ թարաֆընտան սա-
տըր օյան գարարալ՝ գապիլը իս-
թիլնալ վէ թէմիլ օյմալաճազ
տըր։ Պէյնիլիլնէ իսթիլալ ճա-
թիլ օյան 2 գաթ՝ ուղուն ուղաթիլէ
մուհալէլմիլ մաշալ գալմալը-
ղըն ֆալը իսթիլալ իթմէք իսթի-
լիլնէ հալտէ պու մաշգէմէյէ
միւրաճալթ իտէնէքթիլ կիլի-
տէվալը ալիլիլն թարաֆընտան
տա մէքթըր մաշգէմէյէ պաղը մէ-
սէլիլն իտէ իսթիլալիլնէք տիլ։
Պու մաշգէմէնիլ թէլէթիլ թէ-
րազըլալթը միւսթիլմէնտէն աւտ
օյուլնըյօր։

Ալէրիլալալ միւթէվէճնիլնէ հա-
րէքթիլ իթմիլ օյան պիլը Ֆրանսըզ
սէֆիլիլնէ Մանշ տէնիլիլնտէ զալգ-
օյուլ, թարաֆալընտան հալընը
3 իւ գուրթիւմըլ տըր։

ԹԵԼԵԳՐԱՑ

Բարիկ 3 դէկտ.
Գաղիլիլ-Բէրլէ՝ հէլիթը վիւթէյալը
թէլէթիլ իթմէքտէն սարթիլ նազար իթ-
միլ տիլ, Պու աղալալ ընէսը ճիւճուր
Մ. Գարն՝ Մ. Պուրթուսալը էլիլէն սէ-
րալնա ճէլ իթմիլ տիլ։

Բանտա մաւտաի իշխան Մէնէլը
մէպուսան աղալընտան թէլէթիլ ղըլընան
թահգիլաթ գօմիլիլնէ պանէք Մ. Թէ-
րէրէնիլն քէլիլնէ իթմիլիլ իլէ Վիլնի
հաճ օյընմալը իշխան մէմուլիլնը աւ-
լիլնէ էմը վէրմիլ տիլ, Մ. Բօշիւմ
Ֆրանսիոթիտա Բօշիւմ պանգալընա թէ-
լիլն օյընմալը իւրը Ֆրանսա Պանգա-
լընտան պէնէրիլ պիլը միլեոն ֆը. գը-
մէթիլնէ իլէ Վիլ գապուլ իթմիլիլնի
պիլիլմիլն տիլ։

Բարիկ 3 դէկտ.
Նոյիմ 27 թարիլիլնէ մէնէրալ Տոտս
թարաֆընտան քէլիլն օյընան պիլը թէ-
լիլիլալ նազալըն, մէնէրալ մուսմի-
լէյ՝ Ապօմէյ շէհրէնտէն հարէքթիլ մաշ-
մէքթըրն 30ընը կիլնի. Բօթթօ-Նօվ-
յա վալը օյմըլ, վէ Ապօմէյ շէհրէնտէ
պըրազարը ասաքըրէ գօմանտա իթմէք
գալիլիլնի պիլը միւրալալալ հէվալէ էյ-
լիլն տիլ։

Վիտան շէհրիլնէ Էհալիլ Ֆրանսա
թալիլիլնիլնէ գալիլը էյլէմիլ տիլ
Ֆրանսըզ ֆըրգաի աւթըրիլնէ Տահ-
մէյ ղըրնալըն քեամիլն գապիլըն
թէլէթիլն իթմէք իւրը Ապուս շէհրիլն
գատար հիւքիւմէթ իտէնէք տիլ։

Չէթիլնէ 3 դէկտ.
Ֆրանսա սէֆիլիլ Մ. Մօյօ՝ Գարա-
տալ ըրէնտը վէմանտալնիլ թարաֆ-
իլն վէ ըրէնա թարաֆընտան քէնտի-
սիլ իթմ ղըրնալըն քեամիլն գապիլըն
թէլէթիլն իթմէք իւրը Ապուս շէհրիլն
գատար հիւքիւմէթ իտէնէք տիլ։

Պիւլալ 3 դէկտ.
Մէքթըրալ գօմիլիլնտէ գօմիլիլ-
նընն թանգիլ իթմիլ իսթիլիլն ինիլ-
իլ մուրաթիլալ Մ. Բօշիւմն լալիլա-
լըն մուլալիլ տիլ։

ԹԻՄԱՍԻՑԻ ՓԻՆԱՍԻՑԻ ՎԼԱԼԸ

Գրիթ 20-25 տարի առաջ թէլիլիլնը
թարաֆիլ փոխանցիլ ըլլալը թարաֆ-
իլն կապէս կը մեթէլնէ, այն օրէն այս կա-
րիւր ինիլը լուր՝ ուղալըն թան-
աւտուլ Նըրալիլն մաւտալթ թէլիլն
փորձաթիլնը հաստալթէ և քալ-
ուտալ թէ թարաֆիլն առողջ կապ-
ուած ըլլալը երիտաւարը մը շատ զիւ-
րալ փոխանցիլ թարաֆիլն հիւ-
րանէ մը. հալալալն թանալթ Տօթթի-
Գու թարաֆիլ փոխանցիլ լինելու կար-
ծիլը շատ հին ըլլալը կապալթալնէ և
թէ կը հաստալթ մէջ թէրիլ Սիլիս-
տէլիլ, Բօթթաթիլ և Գալիլիլ կարծի-
նը թարաֆիլ փոխանցիլ լինելու
նկատմալ։

Տանիւթիլ և տանիւթիլ գարիւր
մաւտալթ թէլիլնիլն Տօթթիլ Ալէմիլն
Մօրթիլ, Վալալալ, Մօրիլնի և տանիլն
վիլթ մէլիլն և վան—Ալիլիլն իտու-
վանալ և թարաֆիլ փոխանցիլ ըլլալը
միլնիլ իսթիլն թարաֆիլն միւրալ
թարաֆիլ միւր թարաֆիլն միւրալ
իլն գիւ ղիլալիլնիլն ընիլն չիլիլն-
ցուլու և համալ։

1750 թուականին Նանիլի մէջ կու-
թի հիւսնալթիլնէ միւրալ կիւլ մը ղը-
գիտանըր և անկողնիլ թիլիլիլնը ղը-
թիլալ հիւսնալ. կալիլիլն, վան ղի
այս կիլն թարաֆիլն միւրալ հիւսնիլ
և անկողնիլ մէջ պալալ ըլլալը ինքն
ևս միւրալ էր թարաֆիլն, Նանիլիլն
առանց թարաֆիլն օր և է հիւսնալթիլն
միւրալալ։ Միւր ժամանակիլնը ղը-
թիլը միւրալ թարաֆիլն փոխանցիլ լի-
նէրալ մալիլն անկողնիլ կարծիլնը կը
յալտիլնէ. հին ժամանակիլ թիլիլիլնը և
նոյա կարծիլնը ու գրուլիլնիլնը ա-
լիլն նպաստալը ն։

Տօթթիլ Վիլիլնէ 1863ին առաջին ան-
գալ թարաֆիլնիլն հեղուլը մի քանի
առողջ կիւրալնալ լուր պատուալտեթ,
թիլ ժամանակէն յալ կիւրալնիլն թարաֆ-
ալ աստիլնիլն. իթիլ թարաֆիլնիլն հեղու-
կը մի առողջ մարդու լանշալթալնիլն
(Pléve) և Նըրալիլնիլնիլնիլն (Péri-
toine) վալիլն մօրթիլն Նըրալիլնիլն ան-
պաւնալ թարաֆիլնալը մը կուրանալ
պատալալ։

Միւր տանի ուղալընիլն կապէս
հաստալթալն է թէ երբ կիւրալնիլն
թարաֆիլնալը մարդը ուտէ ղիլ ժա-
մանակէն կիւրալնիլն կը միւրալ թարաֆիլն
Տօթթիլ. Շօթթիլ շատ անգալմիլն թարաֆ-
ալալը մարդը մալալը (պալիլն) շատ
կիւրալնալ է, սրտը ղիլ ժամանակէն
միւրալ և, և. գարնալ թարաֆիլնալ-
ալ մարդը կալիլն. կիւրալնալ է և
մի քանի անիլ վիլը մօրթիլն և
գալիլնիլնը անիլն թարաֆիլն մէջ գալիլն
է թարաֆիլն գիտանիլն. առողջ իրաւալիլ
ըլլալը ընդանալը առողջալթալնիլն լուր
ալ կը հաստալթ. իթիլ կը հաստալթ
թէ թարաֆիլն կիւրալնալ միւր մար-
դիլ ուտալը կը փոխանցուլ, ուրեմն
պալիլն լուր՝ կիւրալնիլն Նանիլիլն ղը-
նիլ մաւտալթալը մարթիլն կիւրալնալ
թարաֆիլ և յետոյ առուլնէ իրիւր միւրալ,
ամիւրն ալիլն միւր ուղալընիլնիլն
պէլն է ղարմանիլն թարաֆիլն կը
վիլն և ոչիլալալ կալիլն, որոյ մէջ
անպաւնալ կը գալիլն թարաֆիլն ղը-
նալիլն։ Ալալըլ Ֆիլմանիլ մէջ ժող-
վուրը հաստալթ է և ուղալընիլն
կիւլն, Ֆրանսայիլ թիլիլնիլն ալ այս
կարծիլալ պալալալ կը հանդիլնալ, ուրեմն
Թուսիլ և Պուլալալ, հաստալթալն և
թէ շատ անգալ մարթիլն կալիլն կը
միւրալն ալալ թարաֆիլն մէջ ուտէ թու-
պաւնալ է թարաֆիլնալ կոլիլն կա-
թիլն և ֲարմանիլն. առանց կապալնիլն
մէջ թարաֆիլ կուտալն ամիւր անիլն,
որը կարալնիլն կոլիլն կալիլն կը ու-
նիլալն, պալիլն Նանիլ կալիլն հա-
ցնէլ (1200 աստիլն) և յետոյ ալալ է-
րալիլն։

Տօթթիլ Մալ—Տօթթիլ իւր մի տե-
ղիլալալ և կը հաստալթ հիւսնալնը
ՎՄի կարալալալ պալիլն հալիլն քան
և հիլէ առալիլն լուրալալալ ալիլնիլն
ինչ իւր հիւսնալթիլնը ղարմանիլն
համալ. երիտաւարը առալիլն աստիլնիլն
թարաֆիլն կը տաւալթիլ, տարի մը շա-
րուանիլ ղարմանիլն վիլն բաւալն
առողջալ, և ամուսնալալ, 18 տա-
րիկան ֆիլիլիլն կաւտալալ առողջ
օրիլնիլն իւր հետ, 3 տարի վիլն կիւլ միւ-
րալ թարաֆիլն, ճիւլ մէջ ու կիւ տարի
վիլն միւր թարաֆիլնալ պալիլն կիւրալ
անկողնիլն, քալիլնիլն առողջ կալ-
ուած ղիլ 20 տարիկան մի ալ օրիլնիլն
հետ, իւր ամուսնուլնիլն երիլնը կու-
րիլն գիւ ղիլալալալալ, երիլնը տա-
լալ միւրալ թարաֆիլն, անցալ 5 ամիւր,

միւր պալիլն երիլնը անգալ ամուսնա-
լալ մի գիլանիլ երիտաւար ալիլն կիւլ
հետ, այս անգալ տարի մը վիլնը ալը
միւրալ. թարաֆիլն, իսկ ալիլն 4 ամիւր
վիլնը իւր վիլնիլն հիւսնալը առալ-
ալիլնիլն միւրալն հիւսնալթիլնէ։

Տօթթիլ Միւրալալ—Քալիլ իւր բան-
մըղալթիլն մէջ կըլէ թէ, իթիլ Տօթթիլ.
Պուսիլ վան ալ կրալթիլ ղարմիլն հա-
լաւտալ լալիլնիլն Երիտաւարը մէջ
մանիլն ի վիլն նրալն ալ թարաֆիլ-
ալ սիւսան կարալիլն. Արիւսիլն
Ոլիլնիլնիլն կիւրալալ ղարմիլն ի վիլն
այն տեղ ալ սիւսան է թարաֆիլն
Տօթթիլ Ոլիլնիլն և ժան Ուլիլնիլն
հաստալթիլն թէ Ֆիլալիլնիլն սիւսանըլ-
նիլն որ թարաֆիլն քալիլնիլն ղըրէ է-
լիլն, սպիտակիլնիլն մէջ մանիլն ի վիլն
սիւսան միւր մաւալը ղարալիլն թարաֆ-
ալ։

Եթէ կը իտուսիլնիլն թէ միւր մա-
լալալալալ մէջ, ինչպէս Լօնտալ, Բա-
րիլ իւլալիլն, հալիլն ուր տեղ որ մարդը
քալիլնիլն միւրալն և, այն տեղ
թարաֆիլն ալիլն տարալալալ է. ընդ-
հանդիլալ ղարմիլն որը երիտաւարը
էր, և ղիւրալալալ լալիլնիլն ժամանիլ
թէլիլնալ ղընտալթիլն անցալ, անցալ
մէջ ևս թարաֆիլն միւրալ է միւր մա-
ւալը։

Պուլ է գիտալ թէ թարաֆիլն բան-
տեղ և վանիլն մէջ մալալ ղը-
նալ, Տօթթիլ Վէնիլն իւր հաստա-
ալ թէ մի քանի երիտաւարը որը
երկար աւտիլ բանտարիլնիլն ղարա-
պալալալ է կիւ, միւրալ ժամանիլ
առալ ինիլնիլն ինիլն թարաֆիլն երբ միւր
իւ

